

V.V.N.T. LEDENBRIEF

Tijdschrift van de
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 62

OKTOBER 1990

COLOFON

Bestuur

A. Hoogstad, voorz.

N. van Rees, alg.secr.

Postbus 61003 - 3001 HA ROTTERDAM

Mw. H. Nieboer-Hnátková, penn.,

Postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.T. te

's-Gravenhage

A. den Boogert

Mw. H.G. v.d. Burg-Meijer, secr./ledenadm.

J. van Gastel

Mw. H. Molenaar-Mojžišová

E. de Munck, vice-voorz.

K.L. Thio.

==*==

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274

2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070-3258679

Mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

K.L. Thio

J.F.E. Wallin

==*==

Ledenadministratie

Mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

==*==

Reisdienst

A. Hoogstad

mw. H.G. v.d. Burg

mw. H. Molenaar

==*==

GTM (Genootschap voor Tsjech. Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) tel. 070-3278706

A. van Beuzekom (secr.)

P.J.M. de Coo (penn.)

mw. T. Onderdenwijngaard

W. Dijk

==*==

Afdelingen

Amsterdam: K.L. Thio; tel. 020-791423

Den Haag: secr. J. Nieboer; tel. 070-3295990

Rotterdam: J. Plooi; tel. 01880-12435

==*==

V.V.N.T.-Filmdienst

K.L. Thio, Van Baerlestraat 59

1071 AR AMSTERDAM; tel. 020-791423

Uit onze Statuten

Artikel 2

1. De vereniging heeft ten doel het bevorderen van de kennis over - en het begrip voor de samenleving en cultuur in Tsjechoslowakije en de versterking van de vriendschapsbanden tussen de volkeren van Nederland en Tsjechoslowakije.
2. De vereniging richt zich daarbij op alle lagen van de bevolking, alle instellingen en organisaties, ongeacht hun politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.
3. De vereniging is een onafhankelijke organisatie, is niet gebonden aan enige politieke partij of groepering en onthoudt zich van elke stellingname over politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.

------*---*---*---*---*---*---*---*

Uit het Huishoudelijk Reglement

Artikel 2.

2. Indien een lidmaatschap na 30 juni van enig jaar ingaat, is het betreffende lid over het nog resterende gedeelte van dat jaar slechts de helft van de geldende jaarcontributie verschuldigd, met dien verstande dat bij toetreding als lid in november of december over het dan lopende jaar in het geheel geen contributie verschuldigd is, mits de contributie over het volgende jaar wordt voldaan.

------*---*---*---*---*---*---*---*

PRANEDA b.v.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Ketelweg 53 - 57 — 3356 LD
Postbus 149 — 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
Telex 29380

VAN DE VOORZITTER

Ik keek vorige week toch wel vreemd op toen er aan de grens bij Rozvadov nauwelijks formaliteiten waren en we, behoudens de grote drukte van vrachtwagens en ook personenauto's, door konden rijden. Geen inspectie van de auto; ik kon gewoon achter het stuur blijven zitten, geen wisselplicht.

Ik wisselde bij een langs de weg opgestelde caravan die het opschrift droeg "Wechselstube" en kreeg Kčs 1352 voor NGL 100. Mijn medepassagier wisselde later bij een taxichauffeur in Praag en kreeg Kčs 1600. Zijn kronen kostten dus iets meer dan 6 cent, die van mij 7 cent. Tussen officieel en zwart wisselen dus een minimaal verschil.

We aten vervolgens in Pilsen, het was toch al wat later geworden, ongeveer 7 uur 's avonds, een warme maaltijd met soep vooraf en een kopje koffie na voor Kčs 120. Daar was ook nog een flink glas bier bij. Ik vond het, ondanks alle berichten dat Tsjechoslowakije duurder geworden is, best meevallen. Ik heb het idee, dat men langs de weg van de geleidelijkheid tot de vrije inwisselbaarheid van de kroon wil komen.

Voor de Tsjechoslowaken, die maandelijks een inkomen van tussen de Kčs 2500 en 3500 hebben, wordt het leven natuurlijk wel merkbaar duurder. Zij krijgen nu een toeslag van Kčs 140 per persoon per maand, ook de kinderen die tot het gezin behoren. Onzeker is men wel. De werkgelegenheid neemt af wat de mensen treurig stemt.

In de krant in Nederland las ik dezer dagen dat er in de regering veel gediscussieerd wordt hoe de economie te saneren. Geleidelijk aan of schoksgewijs. Langs de eerste weg duurt het natuurlijk langer om de markteconomie te realiseren dan wanneer men hardere maatregelen neemt. President Havel koos voor de zachte lijn, hetgeen overeenkomt met zijn humanistische instelling, de econoom Klaus zou hardere maatregelen willen nemen.

Het is aan veel dingen goed te merken dat Tsjechoslowakije zich in een overgangsfase bevindt. Meer activiteiten om het aanzien van de samenleving een nieuw gezicht te geven. Bouwen, restaureren, minder politie, toename van de criminaliteit. Die politie zal ook andere uniformen moeten krijgen, een vriend van mij vond dat iets wat een lagere prioriteit moest hebben. Het kost veel geld en dat zou beter op andere wijze besteed moeten worden.

Politiek staat nu in het centrum van de belangstelling. Verschillende meningen, soms met elkaar botsend, tonen aan dat de kritiek niet verstomd is. Dat hoort bij democratie.

Vooralsnog blijft veel onduidelijk. Het produktie-apparaat moderniseren, scholing van leidinggevenden en hoe die te selecteren, ontwikkeling van de mentaliteit die initiatieven voortbrengt zijn toch zaken die nodig zijn. Maar hoe, met wie en met wat is dat te bereiken. Boeiend is het vooral, maar dat vindt de outsider zoals ik er een ben.

De Tsjechoslowaak, die daar midden in zit en geheel afhankelijk is van de economische en sociale ontwikkeling is het bang te moede en zou graag een paar jaar over willen slaan. En hij vermoedt, met recht, dat dat in een paar jaar niet bekeken zal zijn.

Arie Hoogstad.

~~*~*~*

Tuzex

KERSTPAKKETTEN EN KERSTGESCHENKEN

voor familie, vrienden, zakenrelaties en kennissen in Tsjechoslowakije zijn te bestellen bij de TUZEX-vertegenwoordiging in Nederland ☎ 03402- 34109

Op aanvraag worden gedetailleerde prospecti toegezonden:

A. Speciale kerstaanbieding/kerstgeschenken

18 soorten pakketten van verschillende samenstelling bestaande uit: levensmiddelen, diverse dranken of sigaretten.

Er zijn ook gespecialiseerde pakketten, zoals vleetpakketten, kinderpakketten, oosterse keukenpakketten, pakketten met baby-cosmetica.

Pakketten bestemd voor de Kerst graag bestellen vóór 30 november.

N.B. De diverse pakketten zijn het gehele jaar te bestellen.

B. Geschenken in de vorm van geldzending omgezet in Tuzexkronen of bonnen geschieden aangetekend en verzekerd en geven de ontvanger de mogelijkheid persoonlijk een cadeau te kiezen uit een omvangrijk assortiment in Tuzexwinkels.

C. Kerstgeschenk uwer keuze uit de Tuzexcatalogus: alle soorten industriële goederen zoals HiFi-, TV- en Video-apparatuur, textiel, kristal en auto's.

Maak er voor uw familie of vrienden in Tsjechoslowakije een echt vrolijk Kerstfeest van met een kerstgeschenk uit Nederland !

TUZEX

Dr. A. Ambachtsheer - Klírová
3411 BH Nieuwegein
Sluyterslaan 339
telefoon 03402 - 34109

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 800 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,=;	6 nrs	f 85,=;	12 nrs	f 165,=
1/8 "	f 20,=;	" "	f 115,=;	" "	f 225,=
1/4 "	f 30,=;	" "	f 170,=;	" "	f 325,=
1/2 "	f 50,=;	" "	f 270,=;	" "	f 500,=
hele pag.	f 85,=;	" "	f 440,=;	" "	f 850,=

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274,
2547 JR Den Haag. Tel. 070-3258679.

VAN HET BESTUUR

Ledenadministratie

Het laatste kwartaal van het verenigingsjaar is ingegaan. Dit betekent extra werk voor de ledenadministratie. Het is mogelijk dat een lid niet langer lid kan of wil blijven, maar dan dient dit reglementair vóór 1 november schriftelijk aan de ledenadministratie te worden vermeld. Vanzelfsprekend zien we elke opzegging als verlies, juist nu, omdat door de nog in ontwikkeling zijnde omwenteling onze Tsjechoslowaakse relaties onze vriendschap zo hard nodig hebben.

Nieuwe leden zijn ook daarom van harte welkom - en dat is eveneens al reglementair - dan een lichtpuntje. Nieuwe leden zijn voor de rest van het jaar gratis lid mits de contributie voor 1991 meteen voldaan wordt, een mooie gelegenheid om nieuwe leden te maken! Voor adres ledenadministratie zie de colofon op pag. 2.

Hennie v.d. Burg.

VAN DE REDACTIE

Over de belangrijkste Tsjechoslowaakse gebeurtenis, de afschaffing van de wederzijdse visumplicht, hebt u kunnen lezen in "Van de voorzitter".

Er zijn twee belangrijke boekwerken verschenen. Eén daarvan gaat over kuren en wordt dan ook t.z.t. bij BALNEA behandeld. De andere, getiteld "Republiek aan de Moldau" in de rubriek "Onze boekenplank".

Deze ledenbrief is verder wat "magerder" dan normaal. Dit o.a. in verband met afwezigheid in de tweede helft van oktober van ondergetekende en echtgenote zodat verzending daarvóór dient plaats te hebben.

Hoewel we elke bijdrage van de leden voor de betreffende rubriek toejuichen, kunnen we niet altijd alles plaatsen. Vanaf de oprichting van de V.V.N.T. hebben we politiek vermeden en dat blijven we doen. Bij boekbesprekingen is dit niet altijd mogelijk. Wanneer boeken verschijnen over de geschiedenis van Tsjechoslowakije mogen wij dit niet aan onze leden onthouden.

Het is dan toch nog gelukt dat **Jan Holy** in Utrecht optreedt. Op de oproep in de vorige ledenbrief reageerde Bert Kreugel uit **Utrecht**. De stichting Intermondial verzorgt dit optreden. Zie bij "Muzikale noten".

Verder wijzen wij gaarne op de advertentie van TUZEX. U kunt uw familie en/of vrienden in Tsjechoslowakije verblijden met bijvoorbeeld een kerstpakket. Dit geldt ook voor de advertentie van "Perfect".

In het algemeen: adverteerders steunen de V.V.N.T.; maak dan ook gebruik van hun aanbiedingen.

L.J. v.d. Burg.

VAN DE REISDIENST

EUROPEES JAAR VAN HET TOFRISME 1991

Zoals we in de vorige ledenbrief reeds meedeelden, zou het doorgaan van de Kerst-/Nieuwjaarsreis afhangen van het aantal deelnemers, dat zich vóór 1 oktober zou aanmelden.

Dit aantal is minimaal, zodat het financieel niet verantwoord is definitief vervoer en verblijf te reserveren. Dit heeft het bestuur doen besluiten dit jaar geen V.V.N.T.-Silvesterreis te organiseren.

Degenen die reeds een aanmelding inzonden, hebben inmiddels bericht gekregen. Wij hopen dat zij elders een goede Silvesterreis kunnen boeken.

H.G.B.

VAN DE LEDEN

Van ons lid **N. Hovinga** uit Exloo ontvingen wij onderstaande brief.

"Dezer dagen in de boekhandel gekocht het boek "Afscheid van Praag", een leven in Tsjechoslowakije van 1941-1968. Het boek is geschreven door Heda Margolius-Kovaly en in 1990 uitgegeven door Contact. In 1973 is het in Toronto uitgegeven onder de titel "Ma vlastní kûzí", in 1988 is het in het Engels vertaald en nu door Nelleke van Maaren en Titia Fuchs in het Nederlands.

Toen ik er mee thuis kwam ben ik er dadelijk in gaan lezen, met als gevolg, dat ik het aan één stuk door heb uitgelezen. Hoe ik het heb gevonden? Aan wat er op de achterkant van het boek staat kan ik niets en heb ik niets beters toe te voegen.

Aangezien ik van mening ben, dat een boek als dit in de Ledenbrief zou moeten worden aanbevolen, schrijf ik u dit.

Bovendien roept het boek gedachten en de vraag op, hoe zal het nu gaan in Tsjechoslowakije, enz."

In een volgende ledenbrief wordt dit boek (de Engelse uitgave) besproken door ons bestuurslid Lee Thio. (Red.)

Uit de ingezonden brief van **Jan Broekman** uit Koekange proeven we eveneens bezorgdheid, in het bijzonder wat de minder draagkrachtigen betreft.

Van mevrouw **M.J.P.M. Rieter-Janssen** uit Merselo ontvingen wij eind september het mooi uitgevoerde programmablad ter inzage van de fototentoonstelling "Praagse Bevrijding in Beeld" die gehouden werd in de Stadsschouwburg Heerlen van 20 mei t/m 20 juni j.l. en in de Maaspoort te Venlo van 10 t/m 30 september j.l. Jammer dat we niet eerder in kennis gesteld werden van deze gebeurtenissen.

L.J.B.

--*-*

pakketten naar Tsjechoslowakische

* verzending van uw eigen pakket

* verkoop/verzending van PERFECT - STANDAARD - PAKKET

Perfect bezorgt uw pakket binnen TWEE WEKEN bij geadresseerde aan huis.

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Hooft Graaflandstraat 121

3525 VR Utrecht

tel. 030 - 88.39.05

assurantiën

Reisverzekeringen - Pensioenadviezen - Gunstige spaarvormen

Hypotheeken - Financieringen

Apeldoornselaan 72
2573 LN DEN HAAG
070-362 40 50

Ben van der Burg
Privé: 070 - 345 93 52

enootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

Tentoonstelling **"Leven en werk van Bohuslav MARTINŮ"** (1890 - 1959)

in de muziekafdeling van de Gemeentelijke Bibliotheek
Hoogstraat 110 te Rotterdam
van woensdag 7 november t/m 27 november 1990

Geopend: Maandags 12.30 - 21 uur
Dinsdag t/m Vrijdags 10 - 21 uur
Zaterdags 10 - 17 uur

De opening vindt plaats op woensdag 7 november om 12.30 uur door onze voorzitter Arie Hoogstad.

Een ensemble van musici van het Residentie Orkest zal werken van MartinŮ ten gehore brengen.

Hans Wallin.

Toneelvoorstelling te ZWIJNDRECHT

Op vrijdag 19 oktober brengt de toneelgroep DAGWERK de voorstelling

LARGO DESOLATO

van Václav Havel.

Plaats: Theater "De Uitstek", gelegen nabij het winkelcentrum en bibliotheek.
Aanvang 20.00 uur. Kaarten à f 15,- aan de zaal.

Dagwerk heeft dit stuk eerder gespeeld in Amsterdam in de Engelenbak in Maart en in Mei in het Polanentheater.

Het toneelstuk gaat over een dissidente filosoof van wie veel wordt verwacht maar die zelf tot niets meer komt. Hij is de gevangene van zijn eigen onzekerheid en begint aan het eind zelfs te verlangen naar de gevangenis.

Havel schreef het stuk een aantal jaren geleden, het is een somber maar briljant geschreven stuk, over hoe de censuur van buiten op den duur in de mens zelf gaat wonen. Het is ook een stuk vol humor, vooral gedragen door twee mannen die de afgebrokkelde taal van de Oostblokregimes symboliseren: in de loop van het stuk verliezen ze iedere greep op hun woorden.

Na afloop van de voorstelling wordt de avond besloten door Jan Holy en zijn ensemble met MUZIKALE NOTEN; dit is het begin van zijn optredens voor de V.V.N.T.

Op pagina 8 volgt - het inmiddels aangevulde - tourneeprogramma.

Oproep

In Nijmegen wonen enthousiaste leden, die gaarne de Tsjechische taal - mondeling - willen leren. Daartoe zoeken zij een leraar of lerares uit de omgeving. Gegadigden beschikken over vervoer, dus het behoeft niet direct naast de deur te zijn. Opgave gaarne aan mevr. E. Hopman, St. Jacobslaan 205, 6533 VB Nijmegen.

JAN HOLY ENSEMBLE TOCH IN UTRECHT

In de maand oktober wordt in Utrecht een Oost-Europa manifestatie gehouden. De planning was dat het cymbaal-ensemble van Jan Holy op zaterdag 27 oktober in het muziekcentrum Vredenburg 'acte de precence' zou geven en de cultuur van Tsjechoslowakije zou vertolken. Echter door organisatorische omstandigheden gaat dit niet door.

Maar INTERMONDIAL, stichting tot bevordering van cultuuroverdracht in woord en beeld, uit Utrecht, Kanaalstraat 226, telefoon 030-93 20 10 (bggh 030-942419) heeft zich ingezet om deze leemte aan cultuur uit Tsjechoslowakije op te vangen.

Op woensdag 24 oktober zal het ensemble nu optreden in de Pniëlkerk, Lessinglaan 33 (Oog in Al) te Utrecht, te bereiken met buslijn 8.

De aanvang is 20.00 uur. Zaal open om 19.00 uur.

De toegangsprijs is f 7,50, leden van de Vereniging Vrienden Nederland Tsjechoslowakije en van de Club Intermondial f 5,-

In de 'wandelingen' zal verder informatie zijn over de Vereniging V. V. N. T., de Stichting INTERMONDIAL en reizen naar Tsjechoslowakije.

Ook zal er een foto-expositie zijn van klederdrachten uit Tsjechoslowakije.

Voor reservering van kaarten en nadere inlichtingen kan men bellen met de Stichting INTERMONDIAL, telefoon 030- 93 20 10 (bggh 030-942419).

Tournee-programma Jan Holy

Vrijdag	19 oktober, Zwijndrecht ; Theater "De Uitstek"
	Aanvang na afloop toneelvoorstelling. (Zie pag. 7)
Zaterdag	20 oktober, Rotterdam ; Wijk- en dienstencentrum "De Scheg", Ambachtsplein 141 te Rotterdam-Zevenkamp.
	Aanvang 20.00 uur. Toegang f 7,50.
Zondag	21 oktober, Rijswijk ; Bejaardencentrum Steenvoorde, Gen. Spoorlaan 62. Koffieconcert.
	Aanvang 10.30 uur. Toegang f 7,50. Pas 65+/CJP en studentenkaarten f 5,--.
	Kaarten verkrijgbaar via het gemeentehuis te Rijswijk, Gen. Spoorlaan 2-4, tel. 070-3949856.
Woensdag	24 oktober, Utrecht ; Pniëlkerk, Lessinglaan 33.
	Aanvang 20.00 uur. Toegang f 7,50. VVNT-leden f 5,--.
	Nadere informatie - zie hierboven.
Donderdag	25 oktober, Roden ; Cultureel centrum Winsinghof.
	Aanvang 20.00 uur. Toegang f 7,50. VVNT-leden f 5,--.
Vrijdag	26 oktober, Mijdrecht . Besloten voorstelling voor personeelsvereniging.
Zondag	28 oktober, Rotterdam , besloten voorstelling voor de bewoners van het overnachtingsadres Prinsenwiek.

VAN DE AFDELINGEN

Afd. Amsterdam

De laatste tijd is er geen echte bijeenkomst van leden van de afdeling Amsterdam geweest. In januari, op de zo langzamerhand traditionele reisinformatie-avond, hebben wij voor het laatst meerdere leden bij elkaar gezien. Bij de toneeluitvoering van Havel's Largo Desolato zijn de leden niet op komen dagen.

Op dit moment krijgt het bestuur verzoeken om thema-avonden te organiseren (zoals 5 oktober te Amstelveen) of het bestuur haakt in op reeds bestaande activiteiten (Largo Desolato, Rialto 12 okt. - 1 nov.). Dit betekent dat wij geen tijd hebben om voor onze leden nog een aparte activiteit te organiseren. Leden blijven uiteraard van harte welkom bij de andere activiteiten. Wij verwachten zelfs dat onze leden acte de présence geven.

Aan de andere kant denken wij dat als leden er behoefte aan hebben om eigen activiteiten te organiseren, dit zeer is toe te juichen. Een afdeling moet niet zitten wachten tot het bestuur iets organiseert. Leden moeten net zo goed initiatieven kunnen nemen. Zo kunnen leden, die contacten hebben met buurthuizen, andere (sport)verenigingen enz., binnen die buurthuizen en verenigingen Tsjechoslowakije promoten. Informatiemateriaal (fototentoonstelling, affiches, films, sprekers, folders, enz.) is er genoeg. Bovendien gebeurt er al zeer veel buiten de V.V.N.T. om. Er is nu eenmaal vanwege de politieke ontwikkelingen een grote belangstelling voor Oost-Europa.

Als leden iets horen wat te maken heeft met Tsjechoslowakije, haak er op in, doe mee, schakel andere V.V.N.T.-ers in, meld het bij het bestuur of schrijf iets voor de Ledenbrief.

Kortom, vriendschap tussen volken is niet iets statisch, dat moet dynamisch zijn. Het moet continue getoond en vernieuwd worden. Dus leden: zorg voor leven in de vriendschapsbrouwerij!

Cok Oostveen.

12 oktober t/m 22 november 1990

Van 12 oktober tot en met 1 november wordt in Rialto het filmfestival de "Tsjechische Nouvelle Vague" gehouden. Wij stellen voor om op **Vrijdag 26 oktober** met de afdeling één van de vele films te gaan zien. Wij verzamelen om 19.30 uur in de bioscoop aan de Ceintuurbaan 338. De voorstelling begint om 20.00 uur en eindigt om 21.30 u. Na afloop kunnen wij dan samen wat gaan drinken en napraten.

De film die vertoond wordt heet "De Grap" (Žert).

ŽERT/

De grap/

The joke

Regie: JAROMIL JIREŠ

Naar het boek van Milan Kundera met de zelfde titel. Scenario: Milan Kundera en Jaromil Jireš. Camera: Jan Čuřík. Decor: Leoš Karen. Productie: Miloš Stejskal. Muziek: Zdeněk Pololáník.

Met: Josef Somr (Ludvík Jahn), Jana Dítětová (Helena Zemánková), Luděk Munzar (Pavel Zemánek), Jaroslava Obermeierová (Markéta), Milan Svrcina (Jaroslav), Evald Schorm (Kostka), Michal Pavlata (Jindra), Věra Křesadlová (Brožová), Jaromír Hanzlík (luitenant), Miloš Reichert (Alexej). e.a.
1968 Barrandov zw/w 81 min. 35mm e.o.

Als op een dag Helena binnenstapt in het kantoor van Ludvík Jahn in een poging hem te interviewen, herkent Ludvík haar als het jeugdvriendinnetje uit zijn schooltijd. Gaandeweg het interview, waarin alleen Helena aan het woord is, besluit Ludvík wraak te nemen op haar. Hij acht haar nl. mede-verantwoordelijk voor zijn ongelukkige levensloop. Toentertijd had hij, op zomerkamp, Helena een kaart gestuurd met bij wijze van grap enkele relativerende opmerkingen m.b.t. het socialisme. De kaart viel in verkeerde handen, waardoor Ludvík van school werd verwijderd en als subversief element gedwongen werd om zes jaar in het leger te dienen.

Ludvík gaat naar zijn geboortestad en maakt een afspraakje met Helena. Oude verdrongen herinneringen komen boven. In het huis van een bevriend dissident bedrijft hij ruw de liefde met haar, waarbij hij haar slaat. Dat weerhoudt echter Helena niet hem haar liefde te verklaren.

Terwijl in Ludvík's gedachten het verleden en het hem aangedane onrecht overheersen, merkt hij dat zijn jeugdvrienden in het heden leven. Hij beseft dat de dingen zijn veranderd en dat ook zij als individuen door het systeem bespeeld werden.

Opmerking

In Theater Desmet kunt u op zondag **28 oktober** om 16.30 uur de Tsjechoslowaakse documentaire Spriznemí Volbou (Verkiezingsaffiniteiten) gaan zien van regisseur Karel Vachek.

M. Caous
C. Oostveen
L. Thio

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Het is alweer vele maanden geleden dat we over kuren in Tsjechoslowakije schreven. We gingen namelijk van de veronderstelling uit dat onze leden wel voldoende hierover geïnformeerd waren, zodat we plaats konden maken voor andere zaken. Inmiddels is het aantal leden echter aanzienlijk toegenomen, een reden om weer met deze rubriek te starten maar wat thans wel de voornaamste reden is, is het verschijnen van een reisboek over het kuren.

De media hebben daar grootscheeps aandacht aan besteed. Dit is toe te juichen, daar hierdoor wellicht een belangrijke hindernis, namelijk de kosten, gemakkelijker genomen kan worden. Immers wanneer ziekenfondsen en ziektekostenverzekeraars aan deze gezondheidszorg bijdragen, wordt het kuren ook voor minder draagkrachtigen mogelijk.

Artsen dienen eveneens het kuren als medisch gewenst te zien. Zij moeten namelijk een kuurbehandeling voorschrijven. Thans is volgens de gegevens die we aan de berichten rond het reisboek kunnen ontleen reeds veel bereikt: 23 van de 43 regionale ziekenfondsen vergoeden, mits op medisch voorschrift en aanvullend verzekerd, de kuurbehandeling geheel of gedeeltelijk.

Het "Reisboek Kuuroorden in Europa" is geschreven door Monda Heshusius en uitgegeven door Bosch en Keuning in Baarn. De Prijs is f 34,50.

Ons is het nog niet gelukt het boek aan te schaffen. Een beschrijving houdt u van ons tegoe.

Belangrijk voor degenen, die willen kuren in Tsjechoslowakije is de wetenschap, dat de prijzen niet noemenswaard gestegen zijn ten opzichte van vorige jaren. Zeker tot 1 januari 1991 worden de prijzen gehanteerd die in de brochure van februari 1990 zijn vermeld.

Volledige informatie krijgt u van de vertegenwoordigster van Balnea in Nederland: Mevrouw Dr. A. Ambachtsheer-Klířová, 3431 BH Nieuwegein, Sluyterslaan 339. Tel. 03402-34109.

L.J. v.d. Burg.

WAT HET OOG STREELT

Onder deze kop troffen we een artikel aan van de kunstredactie in de Haagsche Courant. De expositie "Poppen onder dak" in het historisch museum Het Schielandshuis is nog tot 1991 te bezichtigen.

Dit is een onderdeel van het festival over poppen en beeldend theater. Het is geen festival voor alleen kinderen. Er zitten ook veel theatervoorstellingen voor volwassenen bij. Hiervan noemen we in V.V.N.T.-verband "Piskanderdula" van het Tsjechische duo Frantisek en Vera Vitek. Voorstellingen hiervan op **17 en 18 oktober** in de Kleine zaal van de **Rotterdamse Schouwburg**, Schouwburgplein 25. Aanvang 19.30 uur. Toegang f 14,-; CJP en 65+ f 10,-. Nadere inlichtingen bij VVV, Stadhuisplein 19 (tel. 010-4136000) en in het Centraal Station (tel. 010-4136006).

 Tot **21 oktober** is er in **Roden** een tentoonstelling te bezichtigen van Tsjechoslowaakse kunstenaars en wel in "Het Koetshuis". Een zaaltje zal gevuld zijn met wandkleden van de Praagse kunstenares Vera Vinařova.

 In Madurodam, Haringkade 175 te **Den Haag** is nog t/m **19 oktober** de tentoonstelling **Madurodam Museumstad** te bezichtigen.

 De V.V.N.T.-afdeling "Genootschap voor Tsjechische Muziek" heeft de tentoonstelling "Leven en werk van Bohuslav **Martinů**" georganiseerd welke wordt gehouden te **Rotterdam** in de Gemeentelijke Bibliotheek en wel van **7 t/m 27 november** (zie ook het bericht op pag. 7).

FILATELIE

Door het Ministerie van o.m. het postwezen is een postzegel uitgegeven met de afbeelding van de Slowaakse politicus en geleerde Milan Rastislav Štefánik. Deze was een tijdgenoot van Masaryk, waarvan we eveneens een eerder uitgebrachte zegel plaatsten (LB 55-Febr. '90) en waarover in Ledenbrief 56 en 57 een uitvoerig artikel geplaatst werd.

Štefánik was bestemd om minister van buitenlandse zaken te worden in de nieuw gevormde staat. Helaas kwam hij bij een vliegtuig-ongeluk in de nabijheid van Bratislava om het leven.

De zegel heeft een waarde van 4 Kčs en is vervaardigd naar een schilderij van Jan Mudroch door de kunstschilder en graficus Martin Cinovský. De kleuren zijn oker-geel, rood, blauw en bruin. Verkrijgbaar als "velletje" met in het midden een afbeelding van Štefánik in 1936 vervaardigd door Bohumil Kafka. De zegel is geldig van 29 september 1990 tot nader order.

Zij nog vermeld dat het originele schilderstuk zich in de Galerie van Bratislava bevindt.

L.J. v.d. Burg.

ONZE BOEKENPLANK

Het boekje "Republiek aan de Moldau" met als ondertitel "De Tsjechoslowaakse erfenis" bestaat uit hoofdstukken, geschreven door verschillende schrijvers met als redacteurs Kees Mercks en Harm Ramkema (eindred.). Het is uitgegeven door de Werkgroep Oost-Europa Projekten.

Op de achteromslag staat het volgende:

Tsjechoslowakije, de republiek van Tsjechen en Slowaken, is in beweging. Het land staat op de drempel van een nieuwe tijd, maar kan natuurlijk niet zomaar afscheid nemen van zijn verleden. In deze bundel, die twaalf hoofdstukken telt, wordt ingegaan op de politieke, sociale, economische en culturele ontwikkeling van Tsjechoslowakije, waarbij de nadruk valt op de naoorlogse periode. Republiek aan de Moldau: het verleden in beeld gebracht, de erfenis van een betrekkelijk jonge staat.

Dit geeft dan ook precies weer waar het boekje over gaat. In het voorwoord lezen we dan:

Hoe Tsjechoslowakije er in de toekomst uit zal zien, daarover kunnen we slechts speculeren. Wél is het mogelijk om het land in historisch perspectief te plaatsen, om de Tsjechoslowaakse erfenis te schetsen. In dit boek komen vele onderwerpen aan de orde, politieke, economische en culturele, van de stichting van de onafhankelijke staat in 1918 tot de federalisering van de republiek, van de onderdrukking van de kerken tot de politisering van de Tsjechoslowaakse oppositie, van de materiële positie van de arbeiders tot de vernietiging van het milieu.

De meeste hoofdstukken zijn geschreven aan de vooravond van de 'fluweren revolutie'. Zij beschrijven daarom niet allen de werkelijkheid van dit moment, die ook weer snel zal veranderen.

Door de historische invalshoek leveren de verschillende bijdragen evenwel onverminderd geldige achtergrondinformatie over de ontwikkeling van deze republiek aan de Moldau. In een apart hoofdstuk wordt ingegaan op de novemberrevolutie zelf, de gebeurtenis waardoor Tsjechoslowakije een week lang het wereldnieuws beheerste.

Vanzelfsprekend kan in een boekje van 126 pagina's geen geschiedenis van ruim 70 jaar beschreven worden. Voor geïnteresseerden in geschiedenis gaarne aanbevolen.

Het is, zoals hierboven reeds vermeld, uitgegeven door de Werkgroep Oost-Europa Projekten, Nachtegaalstraat 77bis, 3581 AE Utrecht, Tel. 030-314381.

Het ISBN nr. is 90-71875-06-7 en de prijs f 19,80.

L.J. v.d. Burg.

ALLERHANDE

Nevenstaande Skoda was te bewonderen op de jaarbeurs te Brno.

Deze nieuwe Skoda "Forman" zal in productie genomen worden in samenwerking met Volkswagen of Renault. Aan het eind van dit jaar zal hierover de beslissing vallen.

Thans is de "Favoriet", die nog steeds in de Skodafabriek te Mlada Boleslav gebouwd wordt, een populaire auto, ook in het Westen.

De productie daarvan bedraagt 900 à 1000 stuks per dag. Voor een gunstige rentabiliteit zou het dubbele hiervan noodzakelijk zijn.

Een en ander ontleend aan de N.Pr.Pr. van 21 september 1990.

L.J.B.

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

Iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

CSA

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 200839 of 200719

TOEVAL ?

Een generatie schrijvers van + 100 jaar geleden

Jules Verne (1828-1905) Frans schrijver. Voor-
spellingen o.m. op het gebied van de ruimte-
vaart en diepzee-onderzoeken. Vele fantasie-
ontwerpen nagevolgd.

Edward Bellamy (1850-1898). Amerikaans sociaal
hervormer. In zijn boek "Economische Gelijkheid"
en "In het jaar 2000" doet hij voorspellingen,
waarvan er reeds vele zijn uitgekomen.

Deze mannen zijn tijdgenoten van:

Dr. Zamenhof (1859-1917) de schepper van
de wereldtaal ESPERANTO; deze taal dient
als basis voor de "vertaalcomputer" bij de
EEG.

Karl Marx, Karl May, Lenin zijn eveneens tijd-
genoten, waarvan hun werk onsterfelijk is.

De Griekse dichter K.P. Kavafis schreef even-
eens + 100 jaar geleden: Het ingrijpen van
de goden, waarvan dit fragment:

Nu zal dit gebeuren, vervolgens dat;
later, over één of twee jaar zullen (naar
mijn mening) de handelingen zus en de manieren
zo zijn. Wij zullen ons geen zorgen maken over
een ver verwijderd later. Voor het beste zul-
len we ons inspannen. En hoe meer we ons
inspannen, hoe meer we zullen bederven, we
zullen alles in wanorde brengen tot we in
uiterste verwarring geraken. En dan laten
we het zo. Het zal tijd zijn voor de goden
om aan het werk te gaan. Altijd komen de goden.
Zij zullen neerdalen uit hun machines; sommigen
zullen zij redden, anderen met geweld plotseling
wegnemen uit ons midden, en als ze een orde
hebben aangebracht zullen ze zich terugtrekken.
- Vervolgens zal de een dit doen, de ander
dat, en allengs de overigen hun eigen zaken.
En wij zullen opnieuw beginnen.

*Een eenvoudig gesprek met uw Tsjechische
vrienden voeren, een rede van president
Havel verstaan, een boek van Hrabal of
Kadlec lezen of in een Tsjechisch kook-
boek thuis raken?*

Leer dan Tsjechisch !

*Doeltreffende schriftelijke lessen met
mondelinge begeleiding in Purmerend door
ervaren leraar met eigen Nederlands
lesmateriaal.*

Tel. 02990-38238 (Purmerend)

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

- * luxe touringcars
- * 8 tot 54 personen
- * beschikbaar voor
binnen- en buiten-
lands vervoer
- * rolstoelvervoer

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

BELASTINGVRIJ SPAREN

Profiteer nu nog van de mogelijkheid. Vanaf 1 januari niet
meer mogelijk !

Stuur onderstaande strook in voor nadere informatie aan:

BB Assurantiën - Antwoordnummer 61274 - 2506 WB DEN HAAG
[postzegel niet nodig]

of bel: 070-3624050 - fax 070-3624137 (tijdens kantooruren)

Ja, ik wil informatie over belastingvrij sparen; ik denk aan een bedrag van: (bijv. per maand)

- o f 50,-
- o f 75,-
- o f

naam :
adres :
woonplaats :

geb.dat. :

Tel. :

Ron Flamand

R. I. FLAMAND

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines

Leeuwebek 7
1273 VD Huizen
tel. 02152-50338

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN
BIER, WIJN & GEDISTILLEERD

UIT

TSJECHOSLOWAKIJE
DENEMARKEN
HONGARIJE
FRANKRIJK
DUITSLAND
ITALIE

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.

TASMANSTRAAT 131 - 135

2518 VM DEN HAAG

TELEFOON 070 - 3 454202

TELEFAX 070 - 3 614201

GROTE SORTERING RELATIEGESCHENKEN